

Q. B. V.

DISSERTATIO POLITICA

De

BELLO

EJUSQ; CAUSIS:

Quam

PERMISSU AMPLISSIMÆ FACULTATIS PHILOSOPHICÆ,
IN REGIA AD AURAM ACADEMIA,

PRÆSIDE

Viro Amplissimo Celeberrimoque

DANIELE ACHRELIO,

ELOQUENTIÆ PROFESSORE ORDINARIO.

Pro Gradu Magisterii,

Publico examini committit,

S. R. M. Alumnus.

NICOLAUS J. LECHANDER,

Westro-Gothus.

Ad diem 28. Junij ANNO M. DC. LXXXII.

In Auditorio Maximo horis solitis.

Excusa ABOÆ, à Regiæ Academiæ Typogr.

JOHANNE LAURENTII WALLIO.

Reverendissimo Amplissimoque Domino,

M. ANDREÆ OMÆNIO,

Inclytæ Diecepsios Scarenfis Epifcupo graviffimo,
Confiftorii Ecclefiaftici Præfidi, & Regii Gy-
mnafii, quod ibidem floret, Ephoro celeberrimo,
Mecænati & Patrono pio obfequii cultu
fufpiciendo :

UT ET

Pl. Reverendo Praclariffimoque Domino,

M. PETRO LAURENTINO,

Præfatæ Diecepsios Archipræposito meritiffimo,
Confiftorii Ecclefiaftici Adfessori Primario, & tem-
pli cathedralis Pastori vigilantiffimo, Promotori
reverenter colendo :

Ceteriſque Pl. Reverendis & Clariffimis Dominis,

Gymnafii Scarenfis **LECTORIBUS** meritiffimis,
& Confiftorii Ecclefiaftici **ADSESSORIBUS**
digniffimis, Fautoribus & Promotoribus piè
colendis :

Xquo literis vacare cæpi, nihil non de-
 votè de ingenuis artibus cogitavi, & nefas
 duxi divinum hunc spiritum, in quo cœlestis
 lucis reliquæ radiant, in corporis tenebris
 sepelire; incitiæque caliginem, quæ spissæ
 instar nubis, mentem nostram ob lapsum primorum paren-
 rum obsidet, literarum luce splendoreq; quodam modo non
 discutere; cum tantum tamque illustre donum nobis cœ-
 litus contigerit, ut in nulla non terrarum ora, literarum
 nomen ac decus vigeat. A primo idcirco ætatis limine Musis
 piâ parentum curâ consecratus, mirari in aliis didici, quod
 mihi deesse vidi; & piis id votis unicè flagitavi, ut si non ad
 sublimia, saltem ad mediocria scientiarum adsurgere valerem.
 Prima autem adolescentiæ initia non leve excepit malum,
 dum præclarum parentem, piis conatibus prolixè faventem,
 acerbitas fati abstulit, & me hoc solatio destitutum, vix præ-
 clari quidquam in literarum studiis audere sivit. Cœlesti
 autem ope, & præclaro bonorum favore adjutus, eò adsur-
 gere valui, quò à primo ad almam hanc Musarum sedem ac-
 cessu tendere in votis fuerat. Flagitat autem nunc ætatis &
 studiorum meorum ratio, nec non constitutionum Acade-
 micarum tenor, ut antequam in natale solum decessurus,
 celebre hoc Musarum templum liquero, publicum aliquod
 studiorum meorum specimen exhibeam. Hæsit idcirco ali-
 quandiu incertus animus, quam potissimum materiam seli-
 gerem, diu autem in diversa versatus, ad præsens sese adpli-
 cuit negotium. Impulit me considerationis hujus utilitas,
 quæ nescio quid non augusti & præclari habet, ac simplicem
 calamum in præceptis dejecit. In hoc enim mundi senio, quò
 omnia in deterius vergunt, horrendus bellorum impetus sin-

gula quatit, singula perumpit, singula arcana quodam re-
more percellit. Nec uspiam terrarum tam felix stetit impe-
rium, quod non fortunæ vices subiit, & belli motibus obno-
xium non fuit. Floruit Roma gentium caput, & regiones vi-
ctoriis, regna triumphis, orbem terrore implevit; bellorum
autem turbine concussa, tot vices experta est, ut vix pristini
splendoris simulacra hodierna dies ostentare queat. Scire
idcirco avert animus, quo juré quæve injuriâ suscipiuntur
bella, in cujus rei succincta expositione, præsens, Divinâ
coelitus favente gratiâ, versabitur labor. Movit & illud, quod
hoc argumentum haud nuper in illustri hoc Lycæo ventila-
tum esse deprehendi. Hoc quidquid est operis, vestris po-
tissimum nominibus, *Reverendissime Dn. Mecenas*, ut &
Pl. Reverendi & Clarissimi Dn. Promotores, sacratum esse
volui; ut aliquod in Vos prolixæ pietatis documentum ob
pulcherrima mihi præstita beneficia exstaret, haud dubitans,
quin hoc, quidquid fuerit, boni consulatis, & solito favore
completeamini clientulum.

Reverendissimo Dn. Mecenas,

ET

Vestris Pl. Rever. Clarissimiq; Dignitatibus

Sacrâ pietatē addictissimum

N. LECHANDRUM.

Ausri

AUSPICE DEO!

I.

Ntequam penitus in rei consideratio-
nem provehor, non abs re me facturum
esse judico, si primum secundum vetustam
in his negotiis consuetudinem, in natales
vocis studiosius inquisivero; ut ita expositio
nominis ad secretiorem rei cognitionem
viam feliciter pandat. De etymo autem hujus vocis in
diversas itur sententias. Priscianus bellum dictum esse vult,
per Antiphrasin quasi minime bellum seu pulchrum, quod
sit omnium quasi immanitatum dira congeries. Grotius in
lib. 1. de jure belli & pacis, bellum deducit ex voce du-
lum, per abjectionem $\gamma\delta$ u, & mutationem d in b. ut duo-
nus bonus, dvis bis, quod inter duos principes potissi-
mum, vel inter duos exercitus in bello res geratur. Sunt
& qui bellum deductum esse volunt à belluis, quod bellua-
rum potius quam hominum sit in mutuam favere exitium.
Cassiodorus a. vocem hanc à Belo originem duxisse ait, à
quo non longè discedunt alii, qui derivant à græco βέλος,
quod significat telum, jaculum & sagittam. Nos in hac
velilla sententia tuenda non tam sollicitè sudabimus, cum
in expositione vocis prolixius hærere, minus è re esse judi-
cemus; ultima tamen vocis derivatio nobis non incommo-
da esse videtur, cum his potissimum armis obviam hosti ear-
tur; accipitur etiam telum generatim pro quibusvis armis.

II.

Inter bellum autem & prælium id interest discriminis, quod bellum vocetur totum illud tempus, quò dissensio manserit hostilis, licet non sit cum hoste conflictus: prælium autem appellatur ipsa pugna, cum de victoria obtinenda inter hostes certatio fiat; licet pulchrè noverim has voces sæpè promiscuè usurpari. Bellum etiam hic accipitur, non pro Antipathia naturali inter res physicas; nec pro bello spirituali inter Deum & mammona, spiritum & carnem &c. sed pro *publicorum armorum justa contentione*, cujus definitio talis esse poterit: Bellum est actio hostilis, ad injuriam propulsandam vel vindicandam à magistratu, consilio, vi armisque contra hostes, pacis retinendæ & consequendæ gratiâ legitimè suscepta & administrata: ut id nervosè satis definitivè piæ memoriæ Doct. Mich. Syllensstæpe in suæ Polit. Disp. 17.

III.

Actio dicitur, etsi armorum feræ ac induciæ subindè intervenerint, propter actionem tamen bellum suscipitur, & sic fit denominatio à potiori, ut loqui amant in subtili philosophorum schola. Grotius in libro primo de jure belli ac pacis definit bellum, quod sit *status per vim certantium quâ tales sunt*: & judicat bellum per actionem non rectè definiti posse, quod non ritè forsan hic distinguatur inter bellum & prælium, cum sæpè in bello cessetur à conflictu, & consilio ac machinationibus domi in perniciem hostis vigiletur. Sed ob allatam supra rationem non video quid hoc officere possit nostræ definitioni, cum ob actionem potissimum bellum suscipiatur; nec turò dixeris planè omnem cessare actionem, licet induciæ intercesserint, nisi absurdè illum nihil agere statueris, qui induciis factis, belli malis quasi fessus quiescit, & consilio ac machinationibus diræ quævis in hostem molitur, viresque collapsas reparat, ut majori deinceps cum malo belli impetus, qui ad tempus con-

confedit, recurrere debeat. *Hostilis* dicitur *actio*, quia publica arma in hostem stringuntur. Non enim cum civibus, neque cum latronibus verum est bellum: illud enim motus civilis, conjuratio & seditio, hoc malignorum justa est persecutio. Indigitatur etiam causa externè impellens, *ad injuriam, nempe avertendam vel vindicandam*: tum enim justè suscipiuntur bella, cum in pace vivere non licuerit. Temerè idcirco arma in hostem capienda non sunt, nunquam enim lætus belli adfulsit eventus, nisi justa causa necessitatem bellandi imposuerit; quod appositè satis his verbis innuere voluit Euripides:

ἔδεις στρατεύσας ἀδικα, σῶς ἦλθεν πόλιν;

Nam si unius hominis vita apud Deum tanti sit, ut graviter animadvertat in eos, qui illam misero eripiunt, quid fieri putemus; cum per unius edictum tot capita sub gladio gemunt, tot urbes ardent, tot excinduntur nationes? Ubi enim pacis vinculum ruptum fuerit, statim omnia convelli, & cuncta misceri incipiunt: confestim clades urbium, cernuntur, gentium excidia, & relucens flammis hostilibus campi: statim virginum ac matronarum opprobria, plena omnia armorum, sanguinis, suppliciorum. *Quis hac cum injustè & libidinose fecerit, tremendo Dei judicio faciat satis*, videtis Caussini Dissert: 39. de bello. Innuetur etiam in definitione nostra *causa efficiens proxima principalis*: nempe *magistratus* id est *summus*, cujus solius est bellum indicere, illudq; legitimè gerere; undè inter jura majestatis etiam potestas indicendi belli recenseri soverit. Quod etiam pulchrè docet Augustinus lib. 22. contra Faustum cap. 75. inquit; *ordo ille naturalium mortalium paci accommodatus hoc possit, ut suscipiendi belli auctoritas penes principem sit: exequendi autem jussa bellica ministerium, milites debeant paci salutique communi*. Hinc liquet, quod rixæ, pugnae, inimicitiae & duella privatorum, belli nomen non mereantur. Ita autem jura belli magistratui hic tribuimus, ut non omnis prorsus potestas prærepta sit subditis arripiendi arma
defen-

accidit in casu necessitatis, dum præter opinionem vis externa ingruit, & tempus non ferat illum consuli, qui supremum in imperio jus habet; tunc non tenentur subditi expressum magistratus expectare mandatum, cum sufficiat tacitum. *Naturaliter enim omnes ad arcendam à se injuriam jus habent resistendi*, ut loquitur Grot. l. i. c. 4. de jure belli & pacis. Cum enim liceat homini privato, in subita oppressione latroni resistere, quidni licebit hostem ultima minitantem amovere, cum auxilium à magistratu per temporis angustiam sperari non possit. Hic tamen probè distinguendum est inter bellum *offensivum & defensivum*. Bello offensivo inconsulto magistratu hostem invadere non licet: justam autem in casu necessitatis suscipere defensionem, contra externum malum fas erit, vide Althus. Pol. de bello. Nec hoc tam belli, quam justæ defensionis nomen meretur. Augetur etiam definitio nostra voce *consilii*, quod hoc non minus quam viribus res amplè gerantur; omnia enim prius consilio quam armis tentanda sunt. *Vi armig;* indigitatur armorum in bello necessitas, nemo enim sine his feliciter hostem amovere potuit. Et veluti apes amisso aculeo, apedente, taurus cornu torpet; ita miles armis destitutus, vix præclari & generosi quidquam audebit. Additur & finis, *conservanda & reparanda pacis gratiâ*. *Eam enim ob causam suscipienda sunt bella, ut sine injuria in pace vivatur*, ut loquitur Romanæ illud facundiæ decus Cicero lib. 1. de off. *Vox legitime* excludit bella iniqua & injusta, quæ sine justa suscipiuntur gerunturvè causa, vel iniquæ causæ falsum superinducunt colorem *Sunt quippè ut pacis ita belli jura, nec minus fortiter quam justè ferrum stringere oportet*, ut graviter monet Liv. lib. 5. cap. 27.

IV.

In explicatione definitionis sollicitus paulò occupati fuimus, nunc ardua satis nos excipit controversia, sintnè Christianis licita bella? Bella christianis licita esse negant Anabaptistæ,

pitiæ, Photiniani compluresque alii, & cum iis è Patrum
 schola, Tertullianus & Lactantius. Ajunt illi hominis chri-
 stiani mores ad lenitatem & humanitatem, non ad sævitiam
 & vindictam debere compositos esse; sævū & inexplebilem in
 bellis esse animum, vindictæ cupidum & immitem, variasq;
 in bello ad peccandum illecebras suppeditari: vexari inno-
 centiam, ali improbitatem, omnia rapinis, cædibus, stu-
 pris commiseri; laxatis pudoris & verecundiæ vinculis, mo-
 rum sanctitatem & castimoniam profligari, patriam deniq;
 ex liberrate in servitutem, ex florenti rerum statu in cineres
 redigi, adeoque totam consumi, ut pulchrè ad placitum
 eorum loquitur Schonbornerus lib. 6. Pol. cap. 1. Repugnat
 enim humanæ naturæ, ajunt, arma tractare, quæ est mitis
 & placida à Deo creata, non munita cornibus, ut tauri: non
 instructa dentibus, ut apri: non ab ungvibus parata, ut leo-
 nes. Et ut pacis commoda multa: ita incommoda plura
 in bello oriuntur. *In pace enim cause & merita spe-
 ctantur: ubi bellum ingruit, innocentes & noxii juxta cadunt.*
 Corn. Tacit. 1. Annal. *In pace filii parentes suos: in bello
 contra parentes filios suos sepeliunt,* Herod. lib. 1. Premere
 etiam magis videntur dicta sacri codicis complura, quæ uni-
 cè monent, ut paci serviamus, & omni studio belli mala decli-
 nemus. Licet hic autem haud parū roboris habere adversario-
 rum videatur sententia, nihilominus tamen bellum justum esse
 licitum, haud obscurè patebit, si penitus in rem introspicere
 velimus, idque probatur 1. *Ex lege naturæ*, quæ destru-
 ctionem sui odit, & conservationem adpetit. Est enim
 opus naturæ impressum, ut sicut nemini nocendum esse du-
 camus, ita à nemine nobis noceri velimus. Quam rem
 pulchrè & appropitè satis expressit sui seculi decus Cicero
 lib. 1. de off. *Principio generi animantium omni est à na-
 tura tributum, ut se. Vitam corpusque tueatur, declinetq;
 ea que nocitura videantur, omniaque que sint ad vivendum
 necessaria, inquirat & parat* Quod etiam innuere voluit
 in oratione sua pro T. Annio Milone: *Est enim hæc non*

de Civ. Ceterum defensus est aut *aliorum* aut *nostra*. Aliena cum sociis & oppressos ab injuria vindicamus. Nostra cum vim à nobis & nostris arcemus, & libertatem, patriam, parentesque armis tegimus. Ultriusque meminit Cicero in lib. 3. de rep. *Nullum bellum, inquit, à civitate optimè suscipitur, nisi aut pro fide, aut pro salute.* Huc accedit illud Aristotelis in Reth. ad Alexand. Δεῖ τὸς ἀδικημένους, ὑπὲρ ἑαυτῶν πολεμεῖν, ἢ ὑπὲρ συγγενῶν, ἢ ὑπὲρ ἐυεργετῶν, ἢ συμμάχοις ἀδικημένοις βοηθεῖν. Favet & Christianus Doctor Ambrosius de off. lib. 1. c. 27. *Fortitudo, quæ per bella tuetur à barbaris patriam: vel defendit infirmos: vel à latronibus socios, plena justitia est,* Vid; Lipsij Pol. 1. 5. c. 4. Schonborn. Pol. Lib. 6. Si enim socios vel oppressos gravior aliqua vis urgeat, videtur cogere commune societatis vinculum, & humanitatis nexus, (*natura enim ipsa cognationem quandam inter homines constituit, veluti loqui amat Grotius*) ut afflictis opitulemur. Quod Romanos fecisse, ingenuè fatetur Romani eloquii flos Cicero lib, 3. de rep. *Noster, inquit, populus, sociis defendendis terrarum omnium potitus est.* Defensio autem nostra est vel *religionis* vel *regionis, personarum & bonorum.* Licet enim religio ut spirituale bonum, armis protegi nequeat, ejus tamen liberum exercitium rectè armis asseritur. Licere autem pro religione pugnare, liquet exindè quod cœlestia mundanis anteponeere debeamus, & nulla ratione admittere, ut religionis exercitia intermittantur. Et quod religionis defensio voluntati divinæ non adversetur patet ex eo, quod institutum Israëlitarum adversus Rubenitas de religione defendenda non impediverit Deus, sed legatorum de re cognoscenda iter promoverit, Jos. 22. 13. *Regionis* defensio etiam principi incumbit, quemadmodum enim propter subditorum salutem Reges sceptris admoventur; ita suarum esse partium meminerint, omnem eo dirigere sollicitudinem, ut sub eorum tutela, cives intra limites regni ab incurso hostili

hostili tuti, tranquille vivant. Hinc illud Claudiani ad Honorium Imperatorem.

Te civem patremq; geras, Tu consule cunctis.

Optimè proindè majorum nostrorum Rex Dignerus, ideo se regios honores accepisse dixit, ut subditi tuto & justè viverent, ut refert Johannes M. l. 7. c. 24. Et defensionis justitia non modo ad illatam injuriam, sed & ingruentem pertinet; *Dummodo suspicioni signa timore non indigna accedant*, ut loquitur Besoldus de arte jureq; belli. Satius quippe est occurrere malo in tempore, quam post vulneratam, ut loquuntur, causam remedium quærere. *Personarum & bonorum* defensionem etiam princeps justè suscipere potest, quippè omni studio in id incumbere tenetur, ut nihil damni sentiat resp. sibi à supremo Numine commissa, civesque in eadegentes, quâ famam, quâ leges, quâ libertatem & fortunas.

VI

Defensionem legitimam bello justam præbere causam assertum est; nunc superest, ut ostendamus etiam ob *vindictam* justè bella suscipi. Et ut in naturam rei penitus inquiratur, talis vindictæ legitimæ definitio esse poterit: *Est offensio justa, qua vel ad res per vim ereptas recuperandum, vel ad illatas enormes injurias vindicandum instituitur.* Huc spectant 1. *Personarum ac rerum repetitio.* Sic Abrahamus Reges, Gen: 14. David Amalechitas deprædantes, 1. Sam 30. persecuti sunt. Hoc enim legibus & rectæ rationi congruum est, ut quilibet rebus partis securè fruatur; & quidquid improbitas per vim abstulit, justè recuperatur. 2. *Legatorum violatio* etiam justa novere arma potest. Sunt enim legati jure gentium sacrosancti, & ab omni injuria tuti esse debent. *Hinc legatorum nomen apud omnes gentes sanctum & inviolabile semper fuit*: ut loquitur Cæ. l. 3. bell. Gall. Unde Corinthiorum urbs ideo à Romanis fuit eversa, quod ab iis legati durius essent habiti, & sordibus persusi, Cic. pro leg. Man. Sic David injuriam legato illatam strenuè

ultio est, 2. Sam. 10. Huc referenda 3. est *paſtorum viola-*
lio: fœdera quippe temerè frangenda non ſunt, & ſi ullibi,
hoc certè in contractu bona fides neceſſaria probatur, Beſold.
de jure fœd. ſemper enim *quasi divina neceſſitate in perju-*
ros animadverſum eſt, ut & divinam ultionem, & humanam
infamiam contraxerint, ait Ariſtor. in Reth. ad Alex. c. 18.
4. Legitima belli cenſetur cauſa, ſi quis *absque juſta cauſa*
ſuis prohibeatur commodis: veluti agro, mari, commerciis,
portibus, dummodo uſus horum cum damno aliquo hoſtis
conjunctus non fuerat. Ita enim Trismegistus in lib. de natu-
ra Deorum: *in portibus, navigationibus, communicationi-*
bus, commoditatibus, alternae humanitatis nexus eſt fortiffimus.
Et Sen. lib. 5. nat. quæſt. cap. 18. *Deus omnibus inter ſe populis*
per ventum commercium dedit, & gentes diſſipatas locis mi-
ſcuit, iugens beneficium, ſi illud in injuriam ſuam homi-
num non vertat furor. 5. *Cum hoſtibus conjunctio juſtam*
bello præbere cauſam poteſt; Qui enim ſe cum hoſte con-
jungit, haud injuria eodem habendus eſt loco, quo hoſtis;
& ſic juſtis eum in vaſeris armis. 6. Si per regionem alicujus
innoxius denegeretur tranſitus, Num. 20. & 21. cum hoſtis
nihil exinde ſenſerit damni, & neceſſario hæc viâ ten-
dendum ſit. Huc accedit, ſi oblato legitimo pretio alimen-
ta tranſeuntibus invidè ſubtrahantur. Jud. 8. v. 5. Hæ ſunt
potiores cauſæ, quas apud Politicos mihi videre contigit,
cur juſta offenſione hoſtem aggredi licet. Viderint tamen
illi, qui purpurâ & ſceptris fulgent, ne levem ob cauſam
bella moveant. *Vcluti enim Dracones exugentes ſanguinem*
elephantorum perdunt elephantos, ſed & ipſi pereunt: ita
in bello ueraque pars damno afficitur; perimit & perit. Plin.
l. 8. c. 12. Nec cauſæ nimis antiquæ ſunt arceſſendæ, ſed ſa-
tisfactio eſt prius urgenda, & conciliatio per arbitros non
negligenda. Laudatur hoc nomine Auguſtus, *quod nulli*
genti ſine juſtis & neceſſariis cauſis bellum intulerit, apud
Svet. vit. Aug. c. 20. Celebrantur Lucullus & Scipio, qui
dixerunt, *ſe malle unum civem ſervare, quam mille hoſtes oc-*
cidere

cidere, apud Plut. in Lucullo. Hæc breviter de bello ejusque legitimis causis perstringere placuit. Esset quidem jam de bello legitimè gerendo & finiendo agendum, ut & de injustis atque occultis belli causis, quales sunt 1. Inordinata dominandi libido, quam Alexandro Magno improbrant Schytæ: Si Dii habitum corporis tui animi aviditati parem esse voluissent; orbis te non caperet: altera manu orientem, altera occidentem contingeres, & hoc adsequutus, scire velles, ubi tanti Numinis fulgor conderetur. Sic quoque concupiscis, que non capis. &c. Curt. l. 7. c. 8. 2. Ambitio, prisca bellandi causa, ut habet Sallust. 3. Nocendi cupiditas. 4. Nimia felicitas. 5. Ulciscendi crudelitas. 6. Avaritia. Sed temporis angustia & sumptuum moles vetant hæc fastus persequi. A Te idcirco B. L. unicè flagito, ut hoc, quidquid fuerit, boni consulerem digneris.

SOLI DEO HONOS PERENNIS!

In eruditam Pereximii & Literatissimi Domini
NICOLAI LECHANDRI,
Philosoph. Candidati meritissimi, amici & Commili-
tonis perindustrii, Disputationem de *Bello*, ut vocant,
gradualem, *πρωτεύων* extemporaneum:

UT docet indomitos socios *Mars* armiger usque
Præmia militiæ pulverulenta sequi,
Seu spreta pietate velint consurgere in arma,
Seu tremulo patrios ense tueri focos:
Sic docet *Aoniæ* pubem *Dea Gorgone* *sava*
Scire modo adversas, sternere non, acies.
Ille movere jubet bellum, dignoscere at *hæcæ*
Scilicet officio dignus uterque suo.
Pallados es non *Martis* amor, qui *Pallados* arte
Describis bellum, *Marte* licet proprio.

*Quod applausus & honoris cau-
sa dedit*

AND. WANOCHIUS
Phil. Pract. Prof. Ord.
& h. a. Stip. insp.